

Модальне дієслово «Мусити»

... А крім інших «модальних» в українській мові є ще одне «модальне дієслово» : «Мусити».

І, як ви, сподіваємось, — відчуваєте-розумієте : «ментальних властивостей/ **вольових** ознак» («модальних прикмет») **у** — «**мусити**» напевне **більше** — **ніж у** «мати». Причому **саме** «вольових-активних/ **усвідомлюваних**» ознак.

Запитаємо себе : **чим же відрізняються** — «**вольові ознаки**» **у** дієслів «**мати**», «**прагнути**», **і** «**мусити**» ?

Задамося питанням : **у** котрого з цих дієслів більше директивного/ імперативного/ «наказового»/ «вольового» ресурсу? З якими «звичайними»/ «виконавчими» (з нейрологічно «сенсорними») дієсловами вони «доречні» (*у-местны*) — в структурах «складених дієслів», в «дієслівних конструктів».

З ким ці модальні дієслова «узгоджуються найприродніше» ?

З яким дієслівним (і іншим) контекстом/ оточенням — найбільш «сумісне» кожне — з цих дієслів ?

З ким ці модальні дієслова «узгоджуються найприродніше» ?

З яким дієслівним (і іншим) контекстом/ оточенням — найбільш «сумісне» кожне — з цих дієслів ?

«**Вихідне**» дієслово «**Мусити**» в сучасній українській має зовсім **небагато** «**похідних**». Дієслів «похідних» два : «при-мусити» і «з-мусити».

- **Маємо також кілька іменників**, що їх можна розглядати як «**похідні іменники**» (уже від — «**похідних**» дієслів) : **при-мус**, **при-мушення**, **при-мушування**, **з-мушування**, **з-мушеність**.

Кілька дієприкметників : **з-мушений**, **при-мушений** і «**ви-мушений**» (*останній, здається, не має навіть свого «вихідного» дієслова*).

На додаток — **прислівники** : «з-мушено» та «ви-мушено» та «при-мусово». «Він ви-мушено (як?) посміхався», «Саме тому ти з-мушено захищатимеш своє майно від родичів»

Ось і весь лексичний «екіпаж» прив'язаний до «вихідного» (до «центра вузло-мережевої структури») — «мусити».

Чи варте це сімейство пильної уваги ?

Без — сумніву.

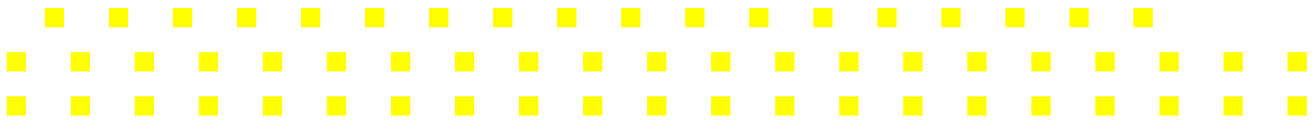
Вживання лексики з сімейства «мусити» сприймається (психологічно) нашим партнером як :

наша фізична та інтелектуальна ресурсність,
як наша ділова компетентність,
як, врешті, наш лідерський/ менеджерський потенціал.

Власний «смісловий ресурс»(смісло-особливість) сімейства «мусити»
залежить, безумовно, від контексту-оточення.

І ця «сміслова особливість» схожа на «сміслові особливості»
сімейств «прагнути» і «мати». Бо всі вони «модальні»

І хоча слів-лексем у вказаних сімействах не так і багато, однак важливим
для нас є ті контекст-дієслова, з якими «співпрацюють» розглянуті нами
«модальні» дієслова.

А тепер **головне** : надзвичайно важливо комунікативно, **як ми**
використовуємо саме контекст дієслів «мусити». «прагнути» і «мати».

Крім того, що точне використання лексики (в кінцевій фазі
міжпартнерського спілкування), передбачає-породжує продуктивність
соціальних контактів- комунікацій, існує і друга (не менш важлива) потреба.

Потреба самоусвідомлення : хто — я? який — я?

Саме тому, що модальні дієслова істотно присутні в «Ціннісних
словесних формулах»(в психічному світі, в Переконаннях) людини/
індивіда (члена соціума).

Тому вони («модальні») — серйозний інструмент для —
самопізнання (самосприйняття і самоусвідомлення).

Згадаймо «Мотиваційний рівень Переканань» (рівень 3).
В «Об'єднаному полі НЛП людини».

Ось нам найзрозуміліші з Переканань людини/ індивіда./
члена соціума. Модальні «засоби» «кольором і підкреслені».

1. *Переканання можна формулювати простішими формулами.*

«Я — маю/ прагну/ мушу — отримати Професійну Освіту для
мого Кар'єрного Успіху/ або моєї Життєвої Успішності»,

«Моя Професійна Успішність — (є необхідною) — потрібна мені
для — відчуття Суспільного Схвалення/ для Соціальної
Вивищеності».

Тут по дві Цінності в складі одного Переконавання.
(Наприклад : «Проф.Успішн. ↔ «Суспільн. Схвалення»).

2. Переконавання можна формулювати і формулами складнішими.

«Я — мушу мати/ о-панувати Професійну Компетентність,
прагнучи/ потребуєчи — відчуття Соціального Схвалення, — для
СамоЗначущості (Соціальної Безпеки/ Сімейного Благополуччя/
Фінансової Самостійності і т.ін.)».

А тут три Цінності. В одному Переконаванні. («Проф.
Компетент. → «Соц. Схвален.» ↔ «СамоЗначущ.»).

Ці психо-механізми соціо-адаптації ми набули «шляхом соціалізації» —
«під впливом життєвих реальностей/ обставин».

«Ціннісні формулювання» (а «Цінності» це те, що ми прагнемо-
намагаємось здобути і зберігати) — у площині психіки (словами)
відображають :

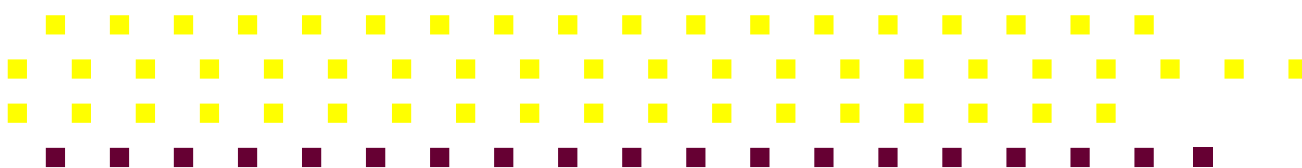
— наше сприйняття «цінностей **фізичних**» (гроші/ квартира/ рідня/
діти/ психо-стани/ освіта)

— і сприйняття «цінностей **духовних**» (приміром : знання англійської/
професійні навички/ персональна та суспільна мораль/ релігійність/
політичні уподобання, психо-стани, освіта, приязнь-любов і немало
ще чого).

Отож : як звучать (словами) наші «ціннісні орієнтири», так ми і ставимось
до людей і світу. Так ми і «співпрацюємо» зі світом...

З'ясувати- усвідомити власний «ціннісний світ» — це значить зуміти жити (в
«цьому» світі/ в найважливіших – соціумах) — жити як людина компетентна/
успішна/ моральна.

Як людина «соціально-прийнятна».

«**Мусити**» (в складених дієсловах/ в конструктах і окремо)
вживається **тільки з дієсловами**.

«**Мусити**» співпрацює з дієсловами «немодальними»/ «виконавчими» (я
мушу *поспішати*/ він мусить *встигнути*/ ви мусили *працювати*/ ми
муситимемо *вчитися* і т.ін.).

«**Мусити**» (в складених дієсловах) вживається/ **співпрацює також і з**
дієсловами «модальними» : «мушу *мати* ...певність/ навички», «мушу

прагнути ...успіху», «муситиму **вміти** ... захищатися/ зупинитися», «мусив **вирити** ... суддям/ у справедливості».

Також «**Мусити**» вживається і з такими «помірно модальними» як : «могти», «хотіти», «бажати».

Про це пізніше. В подальших публікаціях.

Психолінгвісти зауважать : «**Мусити**» достатньо специфічно приймає участь в організації «Часових координат». «Темпоральна визначеності дії». Це правда.

А «точніша правда» в жесто-супроводі, в нейролінгвістичних підставах застосування «темпоральних конструктів». Гадаємо, що і це ми встигнемо розглянути- опанувати.

Вживаючи модальне «**мусити**» зі звичайними/ «виконавчими» дієсловами теж слід **зберігати «смыслову акуратність»** при вживанні **дієслів модальних**, враховувати їх «вольовий ресурс».

Наступні формули ми використовуємо як матеріал для жесто-супроводу. Послідовно наші демонстратори показують їх на ЮТуб-роликах.

Втім, ви можете почати жесто-супровід і не чекаючи на наші Ролики. Це Вправи на «нейро-вкорінення» «модальних» дієслів.

«Я мушу/ мусив/ муситиму **з-не-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен был пренебречь опасностью/ законом)

«Я мушу/ мусив/ муситиму **з-не-важати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен был пренебрегать опасностью).

«Я мушу/ мусив/ муситиму **за-у-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен .../ был/ обратить внимание на опасность/ закон/ внять опасности/ закону)

«Я мушу/ мусив/ муситиму **за-у-важувати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен .../ был/ буду обращать внимание на опасность/ внимать опасности/ закону).

«Я маю/ мав/ матиму **за-у-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен .../ был/ буду — обратить внимание на опасность/ закон)

«Я маю/ мав/ матиму **за-у-важувати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен / должен был/ ... буду пренебрегать опасностью).

.....
«Я мушу/ мусив/ муситиму **за-у-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен / должен был/ должен буду — обратить внимание на опасность/ закон/ внять опасности/ закону)

«Я **мушу/ мусив/ муситиму по-важати** (недокон.) закон» (рос. я должен/ должен был/ должен буду — *обращать внимание на опасности/ внимать опасности/ закону*).

«Я **маю/ мав/ матиму за-у-важити** (докон.) небезпеку/ закон» (рос. я должен .../ был/ буду *обратить внимание на опасность/ закон*)

«Я **маю/ мав/ матиму з-не-важати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен / должен был / должен буду *пре-не-брегать опасностью*).

Бажаємо успіхів (модальних і загальних)